

**UCHWAŁA Nr
RADY MIEJSKIEJ W TŁUSZCZU
z dnia.....2016 r.**

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2017-2019

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz.446 z póź. zm.) oraz z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz 575 z póź.zm.), Rada Miejska w Tłuszcz uchwala, co następuje:

§ 1

Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Tłuszcz na lata 2017-2019 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Tłuszcza.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Zgodnie z art.176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz 575 z póź.zm.)do zadań własnych gminy należy opracowanie i realizacja 3 – letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Niniejszy program jest zgodny ze strategią rozwiązywania problemów społecznych gminy Tłuszcz na lata 2013 – 2018, zawiera kierunki polityki prorodzinnej państwa. Celem głównym programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Cele szczegółowe programu wskazują zadania do realizacji, wskaźniki tych zadań oraz realizatorów poszczególnych działań.

*Załącznik do uchwały
Rady Miejskiej w Tłuszczu
z dnia*

**Gminny Program Wspierania Rodziny
na lata 2017 – 2019**

W związku z wejściem w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2016 r., poz 575 z póź.zm.), która nałożyła na gminę obowiązek objęcia szczególną pomocą rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo– wychowawczej. Ten obowiązek realizowany jest w oparciu o 3 – letni program wspierania rodziny, zwanym dalej **Programem**.

System pieczy zastępczej to zespół osób, instytucji i działań mających na celu zapewnienie czasowej opieki i wychowania dzieciom w przypadkach niemożności sprawowania opieki i wychowania przez rodziców.

Rodzina to podstawowa komórka oraz naturalne środowisko, funkcjonowania i rozwoju dziecka. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego, jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby są zobligowane do wspierania rodziny i podjęcia stosownych działań.

Rodzina dysfunkcyjna to taka, w której występują poważne nieprawidłowości w zaspakajaniu podstawowych potrzeb biologicznych i psychospołecznych dziecka. Problemy występujące w takiej rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, czy pijaństwo rodziców, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, czy długotrwałego bezrobocia. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, pedagogów szkolnych, pracowników służb medycznych,(pielęgniarek , lekarzy), policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania.

Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadrę, kompetentną i obiektywną oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej.

Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloproblemowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka.

Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo - wychowawczej, należy ją wspierać i wspomagać tak, aby przywrócić prawidłowe funkcjonowanie. Zatem praca z rodziną winna być połączona z jej własną aktywnością. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy zaczynają się oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej nie oznacza rozwiązania problemu rodziny z uwagi na więzi emocjonalne dziecka z rodziną i środowiskiem konieczne jest motywowanie rodziców do zmiany oraz praca prowadząca do stworzenia prawidłowych warunków rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej i jego powrotu do domu.

Pomoc społeczna jako instytucja polityki społecznej państwa ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych , których nie są one w stanie pokonać , wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia.

Celem pomocy społecznej jest zaspokojenie potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Pomoc ta powinna w miarę możliwości doprowadzić do życiowego usamodzielnienia oraz integracji ze środowiskiem.

W przepisach zawarta jest zasada pomocniczości, która kładzie nacisk na wspieranie, a nie bezpośrednie zaspakajanie potrzeb.

Zawarte w niniejszym Programie propozycje pomocowe wspierają rodzinę w prawidłowym wypełnianiu jej funkcji. Obejmują pomocą rodziny zagrożone różnego typu patologiami, dysfunkcjami oraz dzieci i młodzież zagrożoną niedostosowaniem społecznym.

Program będzie realizowany w toku bieżącej pracy Ośrodka Pomocy Społecznej oraz przez programy celowe opierające się na poniższych podstawach prawnych.

Podstawy prawne:

- 1)** ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r., poz 575 z póź.zm.)
- 2)** ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej tekst jednolity (Dz.U. z 2016 r., poz. 930)
- 3)** Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Tłuszcz na lata 2013-2018, Uchwała nr XIX.200.2012 w sprawie przyjęcia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Tłuszcz na lata 2013-2018
- 4)** ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1390),

I. Cel główny

Głównym celem programu jest zapewnienie kompleksowego wsparcia dzieciom i rodzinie oraz pomoc w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczej.

II. Cele szczegółowe:

1. Diagnozowanie środowisk rodzinnych w tym:

1) rozpoznawanie - analiza sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyny kryzysu problemów opiekuńczo- wychowawczych,

2. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka i rodziny:

1) objęcie dożywianiem wszystkich tego wymagających dzieci, uczniów szkół podstawowych i gimnazjów w formie gorącego posiłku,

2) przyznanie pomocy finansowej na zakup posiłków dla młodzieży szkół ponadgimnazjalnych,

3) przyznanie pomocy finansowej rodzinom na dofinansowanie zakupu artykułów szkolnych oraz podręczników,

4) monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin poprzez kontakt i współpracę z podmiotami świadczącymi usługi medyczne na terenie gminy Tłuszcz,

5) zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom w ramach ustawy o pomocy społecznej, między innymi poprzez przyznawanie zasiłków.

6) kierowanie do PPDziR oraz innych placówek pomocowych

3. Zapobieganie powstaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących, w szczególności poprzez:

1) systematyczne monitorowanie rodzin zagrożonych kryzysem przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin, nauczycieli, pedagogów i psychologów szkolnych oraz przedstawicieli innych zawodów kontaktujących się z rodziną, w tym lekarzy i pielęgniarek świadczących usługi medyczne mieszkańcom, psychologów, pedagogów Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i innych specjalności,

2) zapewnienie specjalistycznego wsparcia psychologicznego, terapeutycznego i prawnego na rzecz rodzin zagrożonych kryzysem,

3) umożliwienie i wspieranie ustawicznego doskonalenia umiejętności zawodowych pracowników socjalnych, poprzez udział w warsztatach i innych formach edukacyjnych,.

- 4) zapobieganie uzależnieniom od środków psychoaktywnych, w szczególności poprzez profilaktykę, edukację oraz wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych uzależnieniami,
- 5) zatrudnienie asystenta rodziny w celu aktywnego wspierania rodziny wychowującej dzieci poprzez :
 - a) zapobieganie sytuacjom oddzielania dzieci od rodziny,
 - b) pomoc w odzyskaniu dzieci przez rodzinę,
 - c) pomoc w przywracaniu funkcji opiekuńczo -wychowawczych ról w rodzinie,
 - d) współpraca z instytucjami sprawującymi pieczę nad rodziną.

4. Wsparcie dzieci i rodzin naturalnych, w szczególności:

- 1) koordynacja działań przez Ośrodek Pomocy Społecznej, w tym:
 - bieżąca współpraca podmiotów podejmujących różnorodne działania na rzecz dzieci i młodzieży,
- 2) dobór działań naprawczych na rzecz dziecka i rodziny w oparciu o współpracę różnych podmiotów,
- 3) interwencję kryzysową w rodzinie,
- 4) grupy wsparcia dla osób i rodzin z problemami opiekuńczo-wychowawczymi.

5. Poradnictwo specjalistyczne:

Praca z rodziną może być prowadzona w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego :

- 1) pedagogicznego,
- 2) prawnego,
- 3) rodzinnego,
- 4) terapii systemowej rodzin,
- 5) mediacji rodzinnej
- 6) terapii neurorozwoju

6. Asystent rodziny

Praca asystenta rodziny prowadzona jest w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę.

Celem asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, która umożliwi jej prawidłowe pełnienie funkcji opiekuńczo – wychowawczej.

Praca asystenta z rodziną będzie prowadzona do momentu osiągnięcia przez rodzinę założonych celów jak również przywrócenie właściwej funkcji opiekuńczo – wychowawczej w rodzinie oraz prawidłowym funkcjonowaniu w środowisku.

7. Profilaktyka:

- 1) udział w ogólnopolskich kampaniach, których celem jest wzmocnienie podstawowej funkcji komórki społecznej,
- 2) udział w projektach współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej, mających na celu ochronę poziomu życia rodzin oraz rozwój specjalistycznego dla nich wsparcia,
- 3) prowadzenie placówek wsparcia dziennego :Punktu Pomocy Dziecku i Rodzin w Tłuszczu, Świetlicy Środowiskowej w Dzieciołach i Świetlicy Środowiskowej w Jasienicy dla dzieci w wieku 6-15 lat oraz młodzieży ze środowisk wymagających wsparcia poprzez propagowanie idei wolontariatu oraz innych form aktywności społecznej.

III. Adresaci programu:

Rodziny wychowujące dzieci na terenie Gminy Tłuszcz, dotknięte przemocą, problemem uzależnień, zagrożone ubóstwem, przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Wszystkie dzieci wymagają ochrony praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze bezrobociem, niezaradnością życiową związaną z problemami opiekuńczo – wychowawczymi oraz uzależnieniami. Problemy te przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspakajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi m.in. do niepowodzeń szkolnych, izolacji społecznej oraz wchodzenie w konflikt z prawem.

Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

IV. Zasoby:

Program będzie realizowany przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu we współpracy z następującymi instytucjami:

- 1) Placówki oświatowe (nauczyciele, wychowawcy i pedagodzy szkolni),
- 2) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Tłuszczu,
- 3) Komisariat Policji w Tłuszczu ,

- 4) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Tłuszczu,
- 5) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie,
- 6) Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie filia w Tłuszczu,
- 7) Sąd i Kuratorzy Społeczni i Zawodowi ,
- 8) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej BIOS w Tłuszczu,
- 9) Centrum Medyczne Rajmedica w Tłuszczu
- 10) Organizacje Pozarządowe: Stowarzyszenie Rodziców i Przyjaciół Dzieci Niepełnosprawnych „ Nadzieja” w Tłuszczu, Stowarzyszenie na Rzecz Organizowania Społeczności Lokalnej „ Ab ovo” i inne,
- 11) Centrum Kultury Sportu i Rekreacji w Tłuszczu,
- 12) Biblioteka Publiczna w Tłuszczu.
- 13) Kościół.
- 14) Zespół Interdyscyplinarny
- 15) Placówki wsparcia dziennego : Punkt Pomocy Dziecku i Rodzinie w Tłuszczu, Świetlica Środowiskowa w Dzieciołach, Świetlica Środowiskowa w Jasienicy.

V. Harmonogram realizacji programu:

Koordynowanie i organizowanie działań w ramach Programu, inicjowanie nowych rozwiązań należy do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej w Tłuszczu. Program realizowany będzie na terenie Gminy w latach 2017– 2019, będzie na bieżąco prowadzona pogłębiona diagnoza celem dostosowania działań do potrzeb rozwojowych rodzin dysfunkcyjnych.

Wskaźnikami realizacji programu będą:

- 1) liczba i formy udzielonej pomocy,
- 2) liczba osób udzielonego poradnictwa specjalistycznego,
- 3) liczba rodzin korzystających z pomocy asystenta rodziny.

VI. Finansowanie programu:

- 1) Środki własne gminy,
- 2) dotacja z budżetu państwa,
- 3) środki pozabudżetowe.

VII Partycypacja w kosztach umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej:

W przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej albo w rodzinnym domu dziecka gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej;
- 3) 50% na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

VIII. Monitorowanie programu:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Tłuszczu będzie co roku przedstawiał Radzie Miejskiej syntetyczne sprawozdanie z realizacji Programu, ujęte w corocznych sprawozdaniach z realizacji.

IX Zakończenie:

Gmina Tłuszcz od kilku lat realizuje zadania wynikające z działań systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Jednak w obecnym kształcie wspieranie rodziny wymaga skoordynowanych i planowanych działań mających na celu przywrócenie zdolności do wypełniania tej funkcji. Skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich instytucji i służb zajmujących się problemem w rodzinie na poziomie gminy.